

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Кonto почт. шави. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Реконісі не звертатись.

ПЕРЕДПЛАТА:
М. сячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 15
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Залив авось 1 дол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.
**В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.**
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

За панування на Тихому Океані.

Львів, 24. грудня 1928.

В „Пратер Прессе“ з 20. п. м. помі-
щена передова стаття проф. Альой-
за Музіля п. з. „Північна Америка на
Тихому Океані“, в якій в коротко-
му нарисі змальована ціла велико-
державна політика Злучених Держав,
зокрема їх намагання опанувати
всюди Тихий Океан. Стаття
проф. Музіля не лишена інтересу і
для нашого громадянства, тому на-
дамо їй деякий П. автору.

Злучені Держави — кате проф. Музіля — при допомозі відомої „док-
трини Монро“ (1823 р.) поширили
свій господарський і політичний
вплив на цілу Америку, а при помо-
чі заснованої в 1889 р. Панамерикан-
ської Унії заперечили собі згоду на
свою політику в Тихому Океані всіх
інших американських держав. Від
Аляски на півночі до рогу Кен на
півдні — винявши побережжя Кана-
ди — стоїть нині кожний американ-
ський порт у Тихому Океані отво-
ром для воєнної і торговельної
флотії Злучених Держав і може
легко стати точкою опору й на-
паду.

Вже в 90-их роках мин. століття
старалися Злуч. Держави створити
для себе численні точки опору на
тихоокеанських водах. Їх могутній
промисл мусів дістати широкі оми-
ки збуту, до чого наважувся найкоч-
ше Китай. На Китай як базу своїх
торговельних операцій звернули а-
мериканці увагу ще в 1868 р. З того
часу стали в Китаю працювати аме-
риканські протестантські місіонери,
що закладали там школи і всякі до-
продинні заведення й посилали аб-
солютно своїх шкіл для доповнен-
ня освіти до Америки. Вони разом
з випускеними ними китайцями ста-
ли найліпшими піонерами не тільки
господарського, але й політичного
впливу Злучених Держав у Китаю.

Дальше оповідає проф. Музіля,
як то американці поволи, але послі-
довно випирали з Китаю чимраз
більше англіїців і японців, що знач-
но скорше шукали там зв'язків та
опори для своїх господарських і по-
літичних інтересів. Господарські
впливи американців у Китаю, що
постійно зростали, примусили їх о-
глядатися за новими точками опору
на Тихому Океані, щоб з них слі-
дити бачно китайський торговель-
ний ринок і своїх суперників. Од-
ною з найближчих таких точок ста-
ли Гавайські острови, що після дов-
гих терп між японцями й амери-
канцями проголосили себе в 1893 р.
республікою, а вже в 1900 р. ухва-
лили свою злуку зі Злученими Держави.
Всі ці акти ухвалювали ви-
ховані американських місіонер-
ських шкіл, хоч національна партія
на Гавайських островах була і є до-
нині протина тим актам і змагає
до колишньої незалежності своєї
країни. Та це змагання тепер тяжче
осягнути, як колинебудь передше,
бо Злуч. Держави, знаючи вагу тих
островів для себе, забираються до
будови в Говолулю великого воєн-
ного порту.

Другу важливу базу Злучених
Держав на Тихому Океані творить
Філіппинські острови зі столицею
Манілою, алобути у війні з Іспанією.
Ці острови є найсильні, ою амери-
канською господарською і воєнною
базою на Китайському Морі. Поза-
тим американці дістали після світо-

вої війни острів Гуам (на півдні
від групи Маріан), за яким дуже по-
бивалися японці, маючи у своєму
володінні всі Маріанні, Острів Гуам
своім положенням наче створений
для сторожі в південному Океані.
Вкінці при поділі островів Самоа
дістали Злуч. Держави Тугуай і Ма-
нілу, які нині називаються амери-
канськими Самоами і є переважною
станцією на морському шляху з Аме-
рики до Австралії.

Від отворення Панамського Кана-
лу (1914) і світової війни вплив Зл.
Держав на Тихому Океані зріс ко-
лошально. Злуч. Держави випира-
ють систематично всіх своїх супер-
ників на морі, як виперли вже ан-
гліїців і японців з Китаю. Нині Зл.
Держави є без сумніву найбільшою
морською державою, безконкур-
ційною потугою на Тихому Океані.

Перед новим етапом.

(Від нашого постійного кореспондента.)

Луцьк, 20. грудня 1928.

До резолюції національної політики на
північно-західних землях, за виключен-
ням жбів а деякій мірі Холмишини, — не
було. Не було й політики. Були лише
поодинокі більше чи менше свідомі угра-
їнці просвітельського типу, себто типу е-
моціонального. Нинішню прочитати укра-
їнську книжку чи газету, пошестати, по-
сміятися чи погратися — було єдиною їх-
ньою роботою. І не їхня в цьому вина —
такі були умови життя, які залишали міс-
це тільки для пасивної мрійливості та
сентиментальності.

Програма війни, за якою революція, а
затім — знялася пожежа українського на-
ціон.-державного руху. Завилася потреба
в людях, значайно — в людях іншо-
го типу — волевого, ініціативного, акти-
вного, будуючого й комбінаторського. Їх
місце зайняли в першу чергу — вторашні
націоналісти „угодинники“ — емоціона-
лісти, а другу чергу — нові українці, а
вторашні невідомі й малороси, яких
націоналісти пожежа розбудила зі сну.

Старі націоналісти дивилися на нових,
як на великих гризників, що ще ма-
ють бути зружені й каран за доводни-
ми гриками невідомості, а понайменше — як
на українців другої категорії, неповно-
правних, не зовсім „чистих“, негідних
„прилучити“ на українським домі зрама-
вом“. Словом, Савали ніколи не мали пев-
ности, що їх визнають за Павали, хоч би
вони мали й леузі смерті за українство
й „доносили павловий хрест“ на націо-
налістичний Гогоф. Їм залишалася роль
митарів, на яких з поторого дивилися
чужинці, арозумілі й тупі націоналістичні
фарисеї, що вважали себе за „угодин-
ників“.

Ці фарисеї, що самі себе канонізували,
що й тепер вважають себе єдиною у-
правлінням ділками в керівництві на-
ціонального життя. Хоча народ, який
не любить фарисеїв і більше симпатій від-
чуває до митарів, давно вже залишив са-
мовдоволеність „угодинників“.

А залиши їх не тільки за цю фар-
сезову гордість і зневажливе тракту-
вання „меншого брата“, але також і за
неактивність і нерозуміння потреб ново-
го українського життя, яке відчуває ве-
лику потребу робітників.

Я вже доводив, що селянська мова пі-
нічно-західних земель стає субстратом на-
ціонального руху, тісно зв'язаного з ру-
хом господарським. Ізольованість націо-
налістичної підстави життя — П. все більше
визбавля. Говит для помноження націо-

нально-демократичної ідеології облітку
ється.

Але активізація народнього життя за-
магає скріпленою праці та діл. Останніми
часами, треба признати, появилася ак-
тивність та ініціативність в народній пра-
ці серед невеликої частини пащої інтелі-
генції. А це є незвичайно відрадинні ви-
шем. Треба тільки бажати, щоб ряди
народних робітників постійно зростали
та щоб їх працю одушевляла світла і-
дея українського національно-демокра-
тичного об'єднання, щоб всі їх діла та
почини знаменувала дружність, гармо-
нія та спільне велике хотіння і одна во-
ля до великої цілі.

Дієсно останніми часами на цей поча-
за проникати в маси, стаючи органічною
складовою частиною життя. Ініціативні
пункти цієї дії ми починаємо відчувати
потрохи всюди, де помітне громадське
життя.

Давні „угодинники“ завжди були шпер-
ті й неохоче уступали своє місце новому
життю. Своєю мертвою перухомістю ба-
жало вони тепер антипати своє п'ятво
над розбудженням націон.-демократичним
життям.

І колиб це сталося, ідея національно-
демократичного об'єднання на північно-
західних землях знов булаб заморожена
й обесцелена.

Установчий орган Національного Об'єд-
нання повинен звернути на це явище на
наших землях серйозну увагу, бо ми сто-
їмо перед галетівським: „Бути чи не
бути“.

В. Островський.

Вимовні цифри.

Делні прибуткові позиції польського дер-
жавного бюджету.

Для інформації наших читачів пода-
мо далі найважливіші прибуткові позиції
двох польських бюджетів. В обов'язуючо-
му тепер бюджеті (важний від 1. IV. до
31. III. 1929 р.) стрічаємо між іншим та-
кі прибуткові цифри: 1) від електрики
8.004.000 зол., з пошти і телеграфії
44.457.497 зол., з державної львівії
64.519.348 зол., з солі 95.010.000 зол., з ко-
муніципальних засобів 147.583.000 зол., з
тютюну 619.400.000 зол. і з алькоголю
638.254.100 зол. Отже з алькоголю має
державна львів стільки доходу, що з бір-
ників, пошти і телеграфії, солі і заліз-
ниць разом.

Польський бюджет на слідуєчий гос-
подарсько-адміністративний рік (від 1. IV.
1929 до 31. III. 1930 р.) передбачує до-
хід з алькоголю в сумі шов 670.423.770
зол. З того в розподілі сприту на про-
мислові цілі (за денатурованого сприту
передбачується залідати 21.450.450 зол.
доходу, а все решта тобто 648.973.320 зол.
або кругло 650 мільонів припадає на до-
хід з алькогольних напівків. Очевидно,
що наповню другу стільку прибутків
тигитуть з алькоголю всілякі шинкарі, ре-
стауратори та ім подібні торговці. Таким
чином треба ствердити, що населення
Польщі проп'яє більше міліарда зо-
лотих річно. Колиж прийняти, що в Польщі
є скількість українців рівна тійки одній
чвертині, то вийде, що український на-
рід впаде на алькоголь коло 250 мільонів
золотих річно. Цифра, як бачимо, жа-
куюча.

Які з того висновки? Треба нам стара-
тися знести уживання алькоголю до ми-
німум, а заощаджені з того гроші обер-
тати на необхідні та певучі матеріально-на-
родні потреби, а в першу чергу на „Рі-
ну Школу“.

На парламентній арені. БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

Промова посла Сергія Хруцького на бю-
джетовій комісії в дні 18. грудня 1928 р.
в часі дискусії над бюджетом Міністер-
ства Освіти і Віроісповідань.

(Короткий зміст.)

Цим разом залезу на бочі наш пра-
до чисто української школи і представ-
лю нашим стані наважени наших дітей у
польській школі, тому, що з урядової
статистики виходить саме, що ні наші
діти і з польської школи користають ба-
гато менше ніж діти польські. І так, від-
ношення учнів народних шкіл до дітей у
шкільному віці виходило у скільких воє-
вістках в 1921 р. на 28 від., у сліду-
ючих роках 33, 40, 45 від., себто іншими
словами в 1924-25 році 52 від. дітей оста-
ло альяфабетамі. У шкільних воєві-
ствах, себто в Галичині, не відношення
було 74, 76, 78, 80 від., зате у воєві-
ствах централіних, де перед війною пі-
шлим оглядом були великі недостачі,
стверджуємо шаллий поступ, бо від 48
від. до 93. При цьому треба ще взяти
під увагу, що колиб ми огляди відноше-
ни на основі цілком докладної статисти-
ки, то воно вийшло би для нас ще біль-
ше некорисно, тому, що наше населення
переважно сільське, а народні школи за-
ходяться переважно по містах. Дальше
офіційна статистика стверджує само-
що у шкільних воєвістках діти поль-
ської групи є скількиш об'єднані шко-
лою ніж діти української. Нічого нема
в цьому дивного, бо школи відрахову-
ся тільки у тих місцевостях, де густі-
ше є польське населення.

Вигляди на будуче для нас також ду-
же сумні. Порівняймо чисельний стан
шкільних війнах з простотом дітей.
Згідно з офіційною статистикою в 1925
році приріст учнів буде алясоловатися
на Шлезьку цифрою 325 на 100 нинішніх,
у західних воєвістках цифрою 332, у
централіних 397, у шкідених 734, у схід-
них 1918; що до воєвісток, то наймен-
ший приріст буде в Познанщині, бо 303,
найбільший на Воляси, бо 2985. Шоло
шкільних війнах, то коли одну шкільну
класу візьмемо для 60 дітей, то у цен-
траліних воєвістках будемо мати на
100 сьогоднішніх клас на 75 більше за-
потребування в році 1935, у східних воє-
вістках це запотребування буде алясо-
ване цифрою 161, у західних 3, на Шлезь-
ку 28, у південних 63. У шкільному воє-
вістках треба буде добудувати 296 шкіль-
них класів, у воєвістках 299. Іншими
словами, маємо надбавити приріст ді-
тей, потрібних шкіл, і найменш на-
ді на відповідну скількість шкільних
класів. Коли ще візьмемо під увагу те
що говорив референт, про потребу во-
них позитів на шкільні цілі, то прийде-
мо до переконання, що стан аляфа-
бетизму на наших землях за той час не
погранає, лише погіршає. Будемо жба
виступати серед темряви як світлі для
уприлюдненої національності.

Зі статистики бачимо також, що ор-
ганізаційний стан шкіл є найгірший у за-
бо у нас є найбільше однокласових шкіл.
Шоло українських шкіл, то який ви-
що тав, що у східних воєвістках аля
одна польська дитина не вчиться по у-
країнськи. Українські школи є 410,
польських 338, у шкідених воєвістках
українських шкіл 345, українських
436, польських 298. (Міа Освіти в Сі-
галіській). До шкідених воєвісток
також Крайська Воєвістка. У воє-
вістках, який є у статистичній. Так було
в 1925 р. а від того часу зба не алясо-
ва-

Господи! Як тут, що ми виповідаємо вірши. Навіщо це говорити, коли сам ангел про утисненням закочує в собі, мовби боротися за школу а люди не дають, то ці приписи Габельського, які Міністерство дає для підтримки, так, що його дитя дає для підтримки. (Мін. Світальський: І дух п. Тугут). Пан Тугут сам казав нам, віднає узагальнення того актору, що на Волліні. Поліції він може стати нам лише добродієм, але в Галичині це напевно бодай обидно в руці, щоб боротися і що взагалі цілий закон було заважати для доброї всі виконавці. Пан Давидович, як міністер Освіти не скаже, як міністер Габельського і найважчим нашим задумом проти післятравневої влади є те, що вона не змінила цих розпорядків і не видала нових, які відповідали би законці.

Гадуються також наше приватно життєвництво, не даючи відповідних доказів, переважається культурній та освітній діяльності „Пресвіти“. З професійного життєвництва можемо користати лише в малому ступні, тому, що воно є звичайне з промислового осередками.

Переходячи до середнього життєвництва, українські середні школи є пасивними, а середніх дівочих установ взагалі нема. Щодо вищого життєвництва, то число в трьох українського студентства не відповідає відсотково чисельній силі українського народу. Додаємося уредувати зрешті справу українського університету. Переходячи до віроповідної політики, треба підкреслити передовим неуспіхом дові справи майна православної церкви вслідком того маємо до діла вічно з жалюгідними випадками. Справа православної церкви вимагає так само рішучого оздоровлення.

По шипокому світі.

Післямський уряд виставив угоду на порозуміння щодо часткового, виправлення долгу за марки, видані пімьською владою в Великій білорусі окупанції.

Гувер має намір притягнути в склад свого майбутнього кабінету відомого фінансового діяча та філантропа Джозуе Розенфельда.

Німецький уряд боронитиме в справі своїх військових відшкодувань репарацийного плану Дола, отже зовсім відмінно до ратифікації, ніж досі.

У Роті арештували буши, міністра зах. справ Гейсманна за злодійствини.

Згоріла англійського корабля попра-вилось.

Завтра 25. грудня!!
СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ВИ-
ВАГЛИВОГО КІНА !!

при ЖОВКІВСЬКІЙ РОГАЦІ біля фабрики Вп. БАЧЕВСЬКОГО, в салі Освітнього
Дому Т. Ш. Л. славним фільмом

ЧЕРВОНА ТАНЦЮРИСТКА. Неалячайно цікавий
фільм! Гарна вистава!
Досконала акція! Крім перо 2-актової американської комедії, не також тижневий
актуальності. — Ціни місць найнижчі. — Світлану рекламу приймає тільки бюро
оголошень „Постема“, Львів. Збілковича 3. Тел. 45 45.

За масову ошадність.

Свято Ошадности в 1928 р.

Управа Т-ва „Ошадність“ і Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові візнесли в місяцях серпні, вересні і жовтні п. р. з закликами до громадянства в справі відсантування „Дня Ошадности“ в дні 25. жовтня п. р. з тим, щоб протягом місяця листопада п. р. відбулися Свята Ошадности у всіх громадах нашого краю. Уладженням цих свят на провінції мали зайнятися Повітові Відділи Ошадности, до яких були обов'язані приєднати в першу чергу повітові кооперативні центри.

Згідно з цим закликом Львівський Відділ Ошадности на місто Львів під проводом дир. Миколи Гавриловича уряди цілий ряд викладів на тему ошадности.

І так в неділю, дні 25. жовтня п. р. відбулися салютові виклади: в Духовній Семінарії реферувал дир. д-р Кость Левицький, в Т-ві „Українська Бесіда“ — дир. Омелян Савич, в Союзі Українських Купців — п. Михайло Корчунський, в Міжбанківській Бранції — проф. А. Березовський, в читальні „Пресвіти“ в середмісті — о. Горинський, на Литаковій — дир. В. Чума, на жовківській передмісті — о. сов. Ів. Турецький, на Гордешувській передмісті — д-р Карло Коберський, на Богачівській — проф. А. Березовський, на Замаринській — п. А. Сербен, на Знесінній — п. Юлія Галаревич.

В неділю, дні 4. листопада п. р. реферували про значіння ошадности д-р Бречка в Т-ві св. Йоофата та І. Кудрин в читальні „Пресвіти“ в Голоску Великій.

Дні 25. листопада п. р. інж. Л. Савіна мав виклад про „Ошадність“ в Т-ві українських землевласників і промисловців „Зоря“ у Львові.

Дні 2. грудня п. р. виступили відити в читальні „Пресвіти“ на Сигівиці проф. І. Похмуревський.

Всі заходи свята відбулися при повній участі та загалним зацікавленні громади, а саме в декількох замічених Львівським Відділом Ошадности установах відложено заповіджені ви-

„ПРОМІНЬ“

злади з причин локальної огл. техніч-ної натури

Далі відбулися Свята Ошадности в усіх українських школах у Львові.

Для підготовки цього відбулися дні 21. жовтня п. р. в Центробанку під проводом о. дир. Юлія Давидовича народи в справі шкільних кас ошадности, в котрій крім представників Т-ва Ошадність, Ревізійного Союзу Українських Кооператив та Центробанку взяли участь також представники українських державних шкіл та шкіл „Рідної Школи“ зі Львова і з провінції. По рефераті на цю тему, виступив представником Центробанку п. Квотельський та перевелений лекції, виступили тоді один спосіб ведення шкільних кас ошадности для всіх шкіл та вивішено відбути свята ошадности у всіх школах від дні 28. жовтня п. р. до кінця листопада п. р.

Згідно з тим рішенням пп. директори та професори підносили шкільні виступи реферати про значіння ошадности в всіх школах у Львові, а котім того п. д-р Михайло Володимир виступив дні 29. жовтня п. р. реферат в Торговельній школі Т-ва „Пресвіта“, а п. Маркіян Квотельський дні 28. жовтня п. р. в дівочій гімназії і семінарії „Рідної Школи“, дні 30. жовтня п. р. в гімназії СС. Виступив, в дні 4. листопада п. р. в III держ. дівочій семінарії.

Поданням отже заміщення з відбутих свят ошадности в Львові, Управа Т-ва „Ошадність“ у Львові звертається з закликом до всіх Повітових Відділів Ошадности в краю, щоб негайно доповіли свої заїти на адресу Т-ва „Ошадність“, Львів, Ринков. ч. 10. І. пов. бо до цього часу те не всі Повітові Відділи Ошадности доповіли свої заїти з відбутого Свята Ошадности.

Громадяни! Підготуйтеся до випові-піння рігвалікування 60-літнього ювілею „Пресвіти“ та приєднайтеся всім від-ним нтс ювілейним пепарком до створення КНЯЖОГО ПАРУ для нашої Матері.

НА СВЯТА

приладите найкраще іскру гду
якщо всі потрібні прилади знову
пите тільки в найстарій

українській кооперативі

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“

які продає в д. року 1 83 у своїх
24 силепах по більших містах
споживачі і кольоніальні
товари та всякі напінки.

3 концертної салі.

ЮВІЛЕЙ МУЗИЧНОГО ТОВАРИСТВА
ІМ. ЛИСЕНКА.

Наш близький кінь рік готово набити нисті назвати „святотинним роком а історію нашого музичного життя. На початку і на кінець цього року припали два великі ювілеї, звичайні ювілейні з історією українського музичного Львова, а саме: 20-літній роковини смерті А. Вахнянина і 25-літній роковини існування його життєвої пам'ятки, ним самим виставленою Муз. Т-ва ім. Лисенка разом з Вищим Музичним Інститутом. Два дні цього місяця, а саме суботу (15.) і неділю (16.) призначено на відсвяткування цих двох великих роковин. В суботу а 7 год. вечером устроєно у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка концерт чільних елеів В. М. Інституту а в неділю в 12. год. а полудні в салі міського театру симфонічний концерт оркестри тогож Т-ва зі співучастю мішаного хору „Львівського Воєна“. Перелаз тепер до подрібного опису кожного з обох концертів

Програму суботнього концерту творили виступи елеів міського Інституту: пп. Н. Бєленька і Р. Шухевич (класи проф. Шухевича), пп. Т. Венішицька і С. Хмільніва (кл. проф. Мусакічова), пп. Д. Герасимовича і Д. Горинська (кл. дир. Барвінського) — за виключком одної представниці перемиської філії, п. М. Вішніцької (кл. проф. Божовича).

Після короткої привітальної промови ради Лисенки, а котій він кількома рисами представив історію Т-ва й Інституту, отворила концертною частину п. Біленька двома піснями „Ледісці“, „Місячне сяйво“ „Дес-дур“ а „Бергамської сутні“ і та „Ар-беска“ Г-дур. Ці 2 симпатичні мініатюри — це твори ще молодого Ледісці, що писав наразі хрустально-чистою тональністю і не викаже поки що цілотної скали. Обі пісні відіграно з тонким відчуттям казочного кольориту та справді французькою грацією.

Чергова точка — скрипична соната Моцарта А-дур (ч. 305 по спису Келла) (скрипка — п. Вішніцька; фортепіано — п.

М. ВОЗНЯК.

3 романічних епізодів Панька Куліша.

(Продовження).

По Вашому дому Ви — небогати панночки, Ви — рівня небогати паннач. По Вашому-ж товариству Ви — великосвітній панни, і нема до Вас приступу чоловікові незначному, хоть би й найрозумнішому. Хиба тей який з людей незначних був би Вам рівня, такий, що гордо державсь би й супротива вельможного панства. А де-ж вони у нас, тіні свободний генії, коли панни всякого а свою громаду горнуть, до розкоші зучають і золотими кайданами пучки куять? Де-ж і такі люди високого духу, котрі-б змогли поставити себе високо перед Вашими очима мимо репутації, которую дає чоловікові асе тее-ж легке і негалибокодушне панство? Де й ті орди, що розпознавали-б Вас серед великого світу, яко жертву в квітках на жертвеннику, а свободою духа свого дозволили-б Вас із неволі? Вам нема ратунку в Вашій чудній долі, котрої на перний погляд здається авидною, а хто гляне на Вас розумним серцем, у того заболить серце за Вашу долю. Ви ходите в золотому тумані, і обгорнули Вас кругом панські чари, і не знаєте Ви (да і не хочете знати), як од їх отверзяться. Ви зішлили на таку дорогу, по котрій казав ніхто охотою не вертатись, і вже Ваше кохання не

те, що в простоті хуторянки. Шасте Ви вбачаєте тільки в великому світі, або на великому просторі, щоб Вас люде знали, щоб було Вам чим перед людьми пишнитись. Тихого шаста, далеко од людей, серед маленької громади, Ви не шукаєте і не думаєте, щоб було на світі й таке шасте. Бо Вас прославили і возвеличили, не думаючи, що з того випде. От погляньте в своє серце тим ширим поглядом, котрим диваюсь я, люблячи Вас не на часину, а на всю Вашу жизнь. Порадьтеся самі з собою, якого-б чоловіка любили Ви, як Бога? Якому-б чоловікові кохались би Ви з радістю? нежте того, хто має одню богітство? Ні, такого широ Ви не полюбите! Ви тільки приневолисте себе любити його за те, що за ним останеться великосвітньою особою, і самі себе вмовлятимете, лукавнюючи перед собою серцем, що він і сякий і такий, хороший і добрий, а може ще скажете — й розумний. Добре, вмовляйте самі себе і заспокоюйте свою душу до якого-с часу. А настане той гіркий час, що покажеться Вам жених Ваш дитиною легководушною, куклою на пружинах, і скаже Вам душа Ваша, що він не в силах Вам владіти і що Ви для його цияка, а не подруга. Може й справді не можна Вам назад вернутись; може великий смуток одинокого дівчтва жде Вас, як вернеться; може вже всі Ви од себе оджахнули великосвітньою своєю славою, да й самі озвинули думати про смиренну долю; може й справді унизу осталися тільки гречкосії да паливники офіцери; мо-

же вже панські чари на віки Вас очарували, і нема в Вас нічого дорожшого над панство, і чи так, чи сяк, а треба Вам вийти у вельможество. Я не втіюю Вас, бо що-ж я Вам укажу на те місто? Тільки прошу Вас, не зачуйте свого серця до панської комедії: не любите Ви широго того панича, бо то дитина по душі, по розуму і до віку дитиною останеться. Я знаю, що в його добре серце, дуже добре, да пусте! Може ще Ви й нікого не любили так, як мати дитину. Тільки знайте, що серце колись попросить, потребує свого права. Розсудуйте-ж тепер, як вам у світі жити: чи марне гинуть, покинувши великий світ а його приманками і чарами; чи цвісти серед великого світу на забаву вельможній громаді; чи поставити себе на золотому ґрунті замужеством і одатись на іграшку дитині по душі, дитині по розуму, дитині по характеру, а серцем годувати инший духовний образ; чи, запанівши замужем, звертатись на віки у вельможеством да й занедабть усе те, що молодому серцю снилось. Що-б а Вами ні було, як би Ви ні вчинили своє діло життя, благаю Вас — не кидайте мене; може в неراضі стану Вам у великій пригоді, може Ваше серце доживе до такої туги, що розірається йому прийде, як нікому буде широк мови вистовідати. Що Ви написали до мене, то нехай мені буде за ніч. І знайте, що як би ввесь світ ворогом до Вас обернувся, то в один знайду силу а душі моїй стояти при Вас проти усього світу. Може тільки Вашу душу колись

у богатстві обгорне; чи не буду я Вам присвічувати на темній дорозі? Може сиротою останеться Ви серед свого роду і дому; чи не буду я Вам тоді рідним вірним братом? Хто знає, що буде!

Останні три листи Куліша походять із жовтня, листопада й грудня 1858 р., значить, Куліш писав місяць за місяцем після довшої перерви, коли відбув кількомісячний мандрівку по західній Європі. Між іншим був у Швайцарії та згадав про неї а листі до Милорадовичів як про її рідну країну, бо-ж і мати була французівка з Швайцарії. Я останні три листи до Милорадовичів написав Куліш після того, як у листі до свого особистого секретаря Данила Каменського, що на його руки приходили листи від Милорадовичів до Куліша, він признав безцільність свого анушування з хазюжницькою панночкою. І так 4. лютого 1858 р. ось що він писав у цій справі (дало переклад на українську мову): „Про лист, що його Га-лагані може Вам передати, згадайте й описіть так: Віппіска Га-лагана сховані до Вашого повороту. Я не бачу путти в цьому анушуванні й радий, що через свій відхід маю добру нагоду перервати його. Не легко привселюдно людей жити й діяти так, як бажав би. Не легко вивести нилько ходячих по землі на достичну висоту. Багато разів у житті доводилось мені вгукувати а Пушкіним: „Мне стыдно идождь своих!“ (Продовження буде.)

Р. Шукевич) була відіграна старанно і з класичним спокоєм, хоча здавалося би в ній більше пластики та виразності в динамічному тінованні. Чейже і в сонатах не тріпотіть Моцарт своєю драматичною першою!

Три Шопенівські поеми: прелюдію сі-моль, етюд сі-моль оп. 10 (революцій-на) та балладу сі-моль-мініграла п. Вишнівського так кольоритно (темпо прелюді було лише за повільно), що такої інтерпретації не чується вже у польських піаністів, земліки композитора (прим. Салініський). Маю враження, що тепер саме на нас, українців, приходить черга віддавати в світ добрих шопенівських!

Скрипачий концерт А-моль Вівальді (1688—1743) виконав п. Хидяків (форт. дострій — п. Горинська) зі строго перевеленим інтимістичним тінованням, як цього вимагає інструментальний стиль часів Баха і Генделя (характеристичні п'яссімові дека). Можна вже з радістю ствердити, що і в нас відроджена старо-італійська скрипача музика здобуває пошани, але певно шораз більше місця, випираючи зотрохи з естради плиткових Беріотів, Велінісських та Сарасатів.

Після цієї точки відбулася пауза, виповнена відчитанням приватних телеграм.

Три останні точки виповнили концертні твори на фортепіано з оркестром, заступлено 2-гим фортепіано. Наперді п. Р. Шукевич (2-ий фортепіано — проф. Шукевич) виконав у „Симфонічних варіаціях“ сі-моль Цезаря Франка (відомий уже з кінцевого попису минулого шк. року). Цей твір, навісний філософською концепцією, не без примішки релігійної містики, аристократичної пишноти, написаний Ернстом Гельмом. Його кмітливо виконання свідчить про визначний талант слухача та про тонке відчуття духа латинської культури в нинішній музиці, вперше амло його вчителем (порівн. Дебіссівську точку на вступі цього концерту).

Вкінці виступили дві представниці шоймо з цим шкільним роком утвореного концертного курсу („Майстершук“) дир. Баринського: пп. Герасимовичівна та Горинська, що вже записалися в нашій пам'яті своїм тріумфальним виступом на вчорній чеській форт. музиці при кінці шк. року. В обок їхніх точок партію 2-го фортепіано виконав дир. Баринський. Пана Герасимовичівна відіграла 1-ий уступ концерту А-моль Шумахера — той полумийної поеми, написаної хіба пером з вірлиного крила, замоченим у жар сонця та фіалі моря! Так і відіграв цей твір. Не менше вірливого лету показала п. Горинська в 2-шому уступі концерту Е-моль Шопена, де силою виразу та ніжністю фіортури просто дорівняла Любці Колесівній — своєму вчорашній!

На загал про цілість концерту можна сказати, що вся програма його представляла собою гравітаційну лінію, що гордо підходила в гору, від дрібної, кабинетної мініатюристики Дебіссів, через зворотний момент трьох Шопенівських точок п. Вишнівської, аж до могутніх концертів романтичної школи.

Борис Кудрик.
(Довіщення буде.)

**НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ
НА СЯТА І НОВИЙ РІК
Є ВКЛАДКОВА КНИЖКА
І ПУШКА ОЩАДНОСТІ
КООПЕРАТИВНОГО БА КУ
„ДНІСТЕР“**
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Ріжні вісти.

Бюджетова комісія.

Справа українського університету.

Внесути над бюджетом міністерства освіти ч. 2. Діло та Чинівський (ПНС) поставили внесення на відхищення суми, призначеної в бюджеті на організаційні цілі українських студій з 90 на 200 тисяч зол. Сума ця мала бути призначена на організацію українського університету у Львові.

Дня 21. грудня на засіданні соймової бюджетової комісії перед приступленням до голосування над бюджетом міністерства освіти п. Мілена Рудницький спротивився повільному внесенню, як невідповідному українцям, тому, що на суму 200 тисяч мала в порівнянні з 90 мільйонами зол. які держава виділяє на подібні університети, (Сюмал стільки посланців університету, що тут заходило неперо-

Найкращий святочний дарунок.

Надходять свята. У падісній настрій кожний має на святочній хвилях, коли на стіл сяде вся родина, щоб відпочити, просфорити. У тій хвилині зростає і серпіння ім життєву боротьбу та створити для них такі основні істини, щоб їм було щастя звести радість і не знати морщини жороби.

Додав: наших почуттів складаємо адебітні ріжніми дрібними дарунками для прижиттєвої, але після радісної віткі приходять буденні дії, повні клопотів за хліб насущний, жорба за будучини наших близьких.

Тому хочемо посприяти радію всім тим, яким дожить на серцю добро ріди хочемо вкати ім на дарунок що міг би забезпечити найблизьким членам ріди не розгадане життя.

Таким дарунком може бути **життєва поліса**, що є найбільше ідеальною гарантією спокої будучини.

Консолідація економічних обставин у краю, постіти в усіх ділянках господарського життя змінили серед громадянства хист до опадності. Дяко, що ми не можемо різнитися з цюмо напругі з чужинцями, проте вірити можемо, що зана на криво приїде шораз певнішою холодою.

Мимохіть виникає питання, чому — коли обставини стають шораз кращими — і ми не можемо почути з вірною холодою висотою опадності. Радіальна ріди загалки в тому, що суспільність, на жалі, не вміє опініти як слід очку з найкращих форм опадності а саме забезпечення, примусового способу опадності, прийнятого у всьому культурному світі.

Отже коли ми те не відчувемо рад дачинками, то перш за все згадаймо про те, що дарунок повинен бути практичний, згідний з інтегесами ріди та громадства. І саме сум іву, що ріди шораз до справи з цього боку, неох бно діждемо до висновок, що найкращим головним обов'язком є підготувати для ріди на Різдвяний дарунок **Життєву Полісу**.

Адже в домашнім бюджеті не грає ніякої ролі прібна оплата, в формі вкладки. Гроші й так минаються, а те, що ми з них ошаджуємо слідом, лишається нашім бо інше витрати на хіри — часто забі — здають усе.

Коли діждемо до гересідження, що забезпечення є необхідним, просто категоричним виступом наказом, тоді приходять питання: кому віддати не забезпечення?

Наша т гарантія є одним з найстарших і найповажніших в державі: «оно є в союз з найповажнішою інституцією для забезпечення у світ — англійським банком The Prudent Assurance Company Ltd. у Лондоні — і воно стоїть на першій місці серед інституцій для об зпечень, які плавають у нас і де і виму гаранту, що вичонає всі зобов'язання, прийняті на себе.

Принідаємо три п'яти зворотну листівку і повідомляємо дасказо, що на Ваше задання ми радо переідемо. Нам як найточніші інформації українською мовою. Поліси видаємо також українською мовою.

З побажанням Веселих Свят і щасливого Нового Року, прохаємо прийняти вислови глибокої пошани

Відділ Тов-ва Обезпечень „ПШЕЗОРНОСЦЬ“.
Львів, пл. „мольні ч. 3.

1-1

зуміння між ПНС і Українським Клубом. Внесковий розуміння своє внесення як принципальне прокламування, оповіщення українського університету у Львові, а по друге, як покриття видатків, спричинених першими організаційними кроками. В найближчій бюджеті малаб бути встановлена сума, що відповідала би цілості справи.)

ДИМІСІЯ МІН. МЕЙШТОВИЧА. — ЦАР МІНІСТРОМ СПРАВЕДЛИВОСТІ.

Президент Мосціський призначив димісію міністра справедливості Мейштовича, а міністром справедливості іменував Ст. Царя, держ. підсекретаря в міністерстві справедливості. Новоіменованний міністр Цар, після того, як зложив присягу на Визму в обняв урядовання, в інтерв'ю є ред. „Польської Демократичної Інформації“ сказав, що на становищі міністра справедливості продовжатиме працю, яку він вже два роки для уніфікації судівництва, що наступить 1. січня 1929.

ПРЕЗ. ЧЕРВІНСЬКИЙ І НАДПРОК. МАЛІНА УСТУПАЮТЬ?

Зачувати, що як увійде в життя декрет президента держави про устрій судівництва, вступлять деякі зміни в судівництво. В львівській апеляції уступити през. Червінський і надпрокуратор Малина, тому, що скінчили 70-ий рік життя. Наслідком през Червінського буде відставка. Вулицький, а наслідком надпрок. Малини був би суди апел. сенату д-р Франке або апел. суди Шимонюк.

РОМУНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

Ромунська палата перевела верифікацію посольських мандатів. 25-го грудня аложать у парламенті проєкт бюджету. По дводневній святочній перерві парламент розглядатиме бюджет, а ухвалить його мідуть 31. грудня.

НЕ БУДЕ ПІДВИШКИ ЗАЛІЗН. ОПЛАТ.

Держ. залізнична рада заявила про те, вентрі підвишки залізничних оплат.

ПРИСУД У ВІЙСЬКОВІМ ПРОЦЕСІ.

У Варшаві закінчився перед військовим судом процес за надзвичайні в Географічному Інституті Майора Омського засудили на 4 роки в'язниці та віддалення з війська. пор. Солеського на 3 роки й віддалення з війська, кап. Тарковського на півтора року і віддалення з війська, ем. підполк. Маковського на півтора року в'язниці, пор. Тама на півтора року. Іншим офіцерам присудили по кілька місяців в'язниці.

ПІМСТА АЛЬЗАТСЬКОГО АВТОНОМІСТА.

28-літній альзатець Жюж Бенон зва-

пив тяжко з революцера радника париського суду, бувши прокуратора в процесі альзатських автономістів у Кольмарі. Лікарі, що оперували Фашота, ствердили, що тенеся пробити в 7 місяцях. Заки переіде Фашота до еділки, він сказав, що діставав з Альзатії багато знетів, у яких грозили йому смертю. Бенон, з переконанням горичий прихильник автономії Альзатії, постановив убити Фашота ще підчас процесу альзатських автономістів, бо вважав його співзвинуватим нешастя своїх земляків. Найновіший урядовий бюлетен каже, що отан адоравал Фашота є задовольний.

Автономія для Альзатії.

Альзатські послы предложили палаті депутатів внесення на оведення політичної автономії в Альзатії. Згідно з цим внесенням політ. адміністрація тої провінції підлягала би безпосередньо президентові ради міністрів. Рішучесно пометали би і заг. вибори нова інституція під назвою краєвої ради. В її руках булоб справжнє правління над Альзатською провінцією.

ДИМІСІЯ ТІТОНІЯ.

Предлодки Італ. сенату зголосив димісію, мотивуючи, що по 44 роках праці вважає за обов'язок зрестися становити. Муссоліні хоче віддати Тітонію інше значення становити.

РОЗСТРІЛЯЛИ АФГАНСЬКОГО МІНІСТРА.

В Афганії вдути залі бей між королівськими військами та повстанцями на шляху між Кабулом і Джаллабадом. Повстанці повалили міністра закордонних справ і скарбу. Міністра скарбу розстріляли, а міністра закорд. справ держали як закладника. Повстанці дістають підмоги й готувалься до наступу на Кабул. Мають недостатком амуніції.

ПОЛОЖЕННЯ В АФГАНІ ПОКРИЩАЛО.

Урядові війська здобули горбок Багабелі й ідути на Кандамак і Джаллабад. Падинахова мати, що вітається популарністю серед народу, літаком відлетіла до Кандамаку. Афганський уряд згодився, щоб англійські літаки перевозили англ. й індійські війська й діти та діти, що є в англійській посольстві в Кабулі, поза кордон Афгану.

ЗМОВА ПРОТИ КЕМАЛЯ ВАНШІ.

Турецька поліція викрила змову проти уряду Кемалі баші. В змову ввійшли прихильники давніх урядів, члени буш. султанських родин і буш. турецькі анкі що живуть на засланні в Сирії й в Єгипті. Арештували 14 людей, шао-єрків, що погрожували втечу валим.

БАЯДЕРА СМЕТАНКОВА ЧОКОЛЯДА

СМЕТАНКОВА ЧОКОЛЯДА

Получення а чокюладі високих вартостей відличних сметанки і какаоових зерен, було одним з найбільшких зобов'язань пукоринного промислу. Однак тільки при найстараннішій добірї сировини, ароматичних сировини, перероблюваних на технічно удосконаленних машинах, постає чокюлада

НЕЗРІВННА В СМАКУ І ПОЖИВНОСТІ.

БРАНКА С. А. ЛВІВ.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8:50—8:55 00, канадський долар 8:51:50—8:52:00 чеська корона 0:96:33—0:96:66, австрійський шіліні 1:23:00—1:24:00, румунська лея 0:05:00—0:05:50, французький франк 0:34:50—0:35:00, швейцарський франк 1:71:50—1:72:00 фунт стерлінгів 43:30:00—43:40:00, радянський червонець 26:50—27:00

Золото: 90 корон 36:30:00—36:40:00, 20 франків 34:20:00—34:30:00, 20 німецьких марок 41:40:00—42:10:00, 10 російських рублів 6:61:00—47:00:00.

Срібло: Австрійська корона 0:69:00—0:70:00, 5 австрійських корон 3:60:00—3:65:00, австрійський фальвер 1:71:00—1:82:00, російський рубель 3:00:00—3:10:00, копійки на рубль 1:50:00—1:55:00

Збіжжя.

Пшениця двірська 46:00—47:00, пшениця селянська 44:00—45:00 жито галицьке 34:75—35:75, ячмінь галицький броварський 34:50—35:50, ячмінь на млин 26:50—27:50, ячмінь пастішний 35:50—36:25 овес галицький 29:25—30:25, кукурудза румунська 44:00—45:50, бараболя промислова 4:75—5:00, фасоль біла 75:00—100:00, фасоль колгоспа 50:00—55:00, фасоль краса 65:00—75:00 горох пів-Вікторія 45:00—55:00, горох підлий 37:00—39:00, боби 32:75—33:75, мішанка паст. и зерні 60:00—60:00, вика 38:00—39:00 сіно солонке краєне прасоване 18:00—19:00, солома прасована 8:00—9:00, гречка 33:75—34:75, льон 72:00—74:00, дубильний 21:50—22:50, ріпак озимий 70:00—72:00, мукка пшенична 65 при 72:00—73:00, мукка житня 70 при 51:00—51:00, грисі кукурудзяні 69:00—70:00, мукка кукурудзяна 49:00—51:00, отруби житні 51:50—54:00 отруби пшеничні 24:00—24:50, крупя гречані 63:50—76:50, пшоно 30:00—32:00, крупя ячмінні 48:25—

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о Петро Ярославич, парох Звертової, помер по короткій і важкій недугі дня 22. грудня п. р. в 54. році життя. Похорон відбудеться у Звертової дня 25. грудня п. р. В. Н. П.

Театри.

Великий Міський Театр:

Кіна.

„Аполло“: „Буря“
„Лей“: „Золота зірка“ з Біллі Дев.
„Оаз“: „Жінка і баті“.
„Пальєт“: „Бабіт“.
„Фатаморіана“: „Віра Катані“ Діон Беріор.

НОВИНКИ

— Випозичальна книжка „Джамара“ впродовженя до нового зокладу при вуз. Косіюшка ч. 3, 1. поверх, відкрити кожного дня від 9—11:30—2.

— Розквітання Зізіди і „Лутія“. Дня 17. грудня п. р. розквітання Повітовий Зіза у Яворові, а дня 18-го грудня п. р. розквітання Повітовий Зіза у Жовні. Обидва Зізи були скінчені як запрошували. Дяко, що посол Ліжницький опривний з обок ападках Зізи на посольські співрозмовні ача, не дозволено йому їх віддати. — Старство в Борщеві розквітало дня 14-го п. р. Т-во „Лут“ у селі Волківці тому, що будинок згодився товариство зоравляло крсами, що підчас напад у своїй домівці встановило стілки на там висилало стілки, які мали слідити, чи хто небезпечно не підходить до домівки, то-що. Уряди місцеві „Лут“ вперше, що оголошено загалом.

Альойз ГИБНЕР Ринок 38
Телефон 33-13

В друкарні Видавничої Спідки „Діло“, Львів, Ринков. 10.